

„FAKITERMELÉS” AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI TUDOMÁNYOS ÜLÉSEN

A fakitermelési szekció ülésének első előadója Dr. KÁLDY JÓZSEF egyetemi tanár, az akadémiai fakitermelési ad hoc bizottság elnöke volt, aki „A fakitermelés technikájának és technológiájának fejlesztése” címen tartott előadásában mondanivalóját négy téma köré csoportosította. Az első a fakitermelési rendszerek alkalmazásának lehetőségei hazánkban, a második a fakitermelési rendszerek értelmezése, a legfontosabb fogalmai, a harmadik a fakitermelés fejlesztésének oktatási feladatai és a negyedik pedig kutatási feladatai voltak. Dr. HERPAY IMRE: „Az aprítéktermelés tervezése” című előadásában azokkal a határértékekkel foglalkozott, amelyek között az aprítéktermelés nyereséges. Mindkét előadást teljes terjedelemben hozzuk. Ugyancsak teljes szövegét közöljük Dr. SZEPESI LÁSZLÓ: „A többcélú fakitermelő gépek várható aránya a jövő fakitermeléseiben”, Dr. WALTER FERÉNC: „A nagy teljesítményű fakitermelő gépek vizsgálati eredményei”, FINTA ISTVÁN: „Az akácfa-kitermelés helyzete és fejlesztési lehetőségei” és Dr. RUMPF JÁNOS: „A fagazdaság termelési függvénye” c. előadásoknak.

Dr. MAROSVÖLGYI BÉLA a hazai zöldapríték-termelés gépsorainak kialakításával, azok üzemeltetésével kapcsolatos célokkal és kritériumokkal foglalkozott. Vizsgálatainak legfontosabb megállapítása az volt, hogy a kritériumok közül a gépsorharmonia műszaki-technológiai feltételeinek megteremtése és fenntartása a legfontosabb. Külön figyelmet érdemelnek a kapcsolati rendszer zavartényezői. Hazánkban jelenleg az aprítás — aprítékszállítás — fogyasztó kapcsolati csomópont a kritikus, ezért a következő időszakra az apríték szállításának műszaki és a továbbfeldolgozás létesítményi problémáinak vizsgálatát és megoldását javasolta. HUSZÁR ENDRÉNÉ az aprítéktermelés fejlesztési lehetőségeivel foglalkozva hangsúlyozta, hogy a fizikai munkaerő egyre csökkenő szintje miatt nő a hulladék mennyisége hazánkban, s ez hasznosítatlan marad. A probléma egy részének megoldására javasolta a gyenge minőségű és vékony részek aprítékként való felkészítését, ennek megvalósítása érdekében szükségesnek tartotta az apríték-alapanyag csoportosítását, mert az alapanyag csoportosítása egyben megfelel az alkalmazandó technológia csoportosításának is és meghatározza annak gépsorát. KOSZTKA MIKLÓS előadásának témája az erdei utak pályaszerkezetének teherbírása volt. Az előadó elmondotta, hogy a fa szállításának gazdaságossága függ a szállítópálya (út) műszaki állapotától, ezért szükséges ismerni annak teherbíró képességét és azokat a hatásokat, amelyek ezt befolyásolják. Mérés eljárását ismertetett, amellyel kapott eredmények alapján meghatározható a pályaszerkezet által elbírt forgalom, valamint a szükséges erősítő réteg vastagsága, megerősítés időpontja.

MADAI GÉZA: „Döntő és rakásoló gépek stabilitási viszonyainak vizsgálata” címen beszámolt arról, hogy a döntő és rakásoló gépek alkalmazását a terepviszonyok miként befolyásolják. Különösen kedvezőtlen, ha a hossz és kereszt

irányú terepdőlés együttesen fordul elő, azért az ilyen gépekkel lejtős területen csupán az esésvonal irányában szabad közlekedni. Használatukra elsősorban sík vidéken kerülhet sor. LUKA BARCZA BÁLINT és VADKERTI ZOLTÁN: „A nagy teljesítményű fakitermelő gépek karbantartási rendszerének fejlesztési lehetőségei” c. előadásban felhívta a figyelmet arra, hogy a nagy teljesítményű gépek megjelenése a fakitermelésben még sürgetőbbé teszi a meglévő karbantartási rendszerek fejlesztését. A fejlesztés célkitűzésénél figyelembe kell venni, hogy a gépek műszaki bázisuktól távol eső helyen üzemelnek, mozgatásuk költséges és költséges, a konstrukciójukban alkalmazott megoldások a karbantartás iránt igényesebbek, az alkatrész-utánpótlás nem megoldott. Javasolta a karbantartási teendők három fokozatba való sűrítését. HUSZÁR ENDRE előadásában a nyár papírfatermelés növekedésével és az ebből származó feladatokkal foglalkozott. A megoldást sürgeti, hogy kis, szétszórtnan elhelyezkedő mennyiségekben jelentkezik. A problémát csak termelési rendszer bevezetése, azon belül munkarendszer-változtatások alkalmazása oldhatja meg, amelyet három tényező befolyásol: a kitermelés célja, az állomány sajátosságai, az alkalmazott technika és technológia.

SILLÓ FERENC homlokmarkoló rakodógépeket ismertetve megállapította, hogy ezek hidraulikus működésűek, legtöbbször kétfokozatú nyomatékvaltóval rendelkeznek, s ez jó manőverezhetőséget kölcsönöz. Hosszúfás és rövidfás kitermelési rendszerben egyaránt alkalmazhatók. Alkalmasak fel- és leterhelésre, kérgező, daraboló egységek kiszolgálására, vagonberakásra, máglyázásra, s egyéb anyagmozgatási feladatokra. Üzemköltségük 300—400 Ft/ó. Dr. GUNDA MIHÁLY a különleges átmenetek geometriájával, a felületek metszésvonalának, áthatási vonalának legömbölyítésével foglalkozott. A felületek közötti sima átmenetet egy csőfelület közbeiktatásával ajánlotta biztosítani, hogy a műszaki gyakorlatban nem kívánatos éles átmenetet elkerüljük. Több példán mutatta be magának a csőfelületnek a megszerkesztését.

A kutatási eredményekről szóló beszámolók igen széles témakört fogtak át. A témák közül három az alap kutatások, tizenkettő az alkalmazott, fejlesztő kutatások közül való volt. Örvendetesnek mondható a témák aktuális jellege. Több foglalkozott az erdőgazdaságok előtt álló jelenlegi gondok megoldásával, így pl. az aprítéktermelés kérdéseivel, a többcélú fakitermelő gépek bevezetésének problémáival, nemkülönben a nyár papírfatermelés fejlesztési lehetőségeivel. Ezek konkrétan segítették a gyakorlatot. Ugyancsak megállapítható volt, hogy a kutatók előadásait nagy anyagból „merítették”. A közreadott anyag csak kis része annak a kutatási eredménynek, amit elértek, ami rendelkezésre áll.

A záróvita során kitűnt, hogy a gépesítési kutatás legújabb eredményeit a gyakorlat nemcsak igényli, hanem el is ismeri. A vitában az eddig jellemző túlzott kritika helyett a kutatás elért eredményei iránti elismerés hangoztatása lett a jellemző. A jövőben növelni javasoljuk a kutatók és a gyakorlati szakemberek közötti párbeszéd szélesítését, ezért a vitát szekciónként volna célszerű megrendezni.

Dr. KÁLDY JÓZSEF

A hosszúfás fakitermelési módszerünket és a vele elért eredményeket ismerteti DR. KÁLDY JÓZSEF ábrákkal gazdagon illusztrált tanulmányban az NDK Mező-, Erdő- és Élelmiszergazdasági Minisztériumának szaklapjában — a DIE SOZIALIS-TISCHE FORSTWIRTSCHAFT idei 5. számában. Ugyanebben a lapszámban méltatja elismerőleg F. PAUL a Mezőgazdasági Kiadó által 1975-ben megjelentetett, „A fagazdaság ökonómiai alapjai” c. művet.